

دستورالعمل اجرائی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

براساس قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱، قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب سال ۱۳۶۲ و در اجرای آئین‌نامه اجرایی موضوع ماده ۱۸ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران که در تاریخ ۱۳۷۸/۹/۹ به تصویب هیات وزیران رسیده است، دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۳ شورای پول و اعتبار شامل ماده ۱۰۵ و ۴۱ تبصره به شرح ذیل مورد تصویب قرار گرفت:

بخش اول - تعاریف

ماده ۱- معانی عبارت‌های مذکور در این دستورالعمل به شرح زیر می باشد.

ایران : جمهوری اسلامی ایران.

قانون : قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

آئین‌نامه : آئین‌نامه اجرائی ماده ۱۸ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

دستورالعمل : دستورالعمل اجرائی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

بانک مرکزی : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

شورای عالی : شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

سازمان : سازمان هریک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

منطقه : هریک از مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

موسسه : موسسه اعتباری که دارای اجازه فعالیت در منطقه می باشد.

بانک : بانکی که دارای اجازه فعالیت در منطقه می باشد.

شعبه : واحدی از یک بانک یا موسسه اعتباری فعال در منطقه یا خارج از آن است که طبق اساسنامه بانک یا موسسه اصلی و در چارچوب قوانین و مقررات منطقه به عملیات مجاز بانکی مبادرت می‌ورزد.

واحد‌های بانکی : بانک‌ها و موسسات و شعب بانک‌ها و موسسات ایرانی و خارجی که دارای اجازه فعالیت در منطقه هستند.

بانکداری برون‌مرزی : انجام انواع عملیات بانکی منحصراً با پول خارجی.

صرافی : اشتغال به خرید و فروش و انتقال انواع پول و مسکوکات طلا و نقره.

دفتر نمایندگی : دفتر نمایندگی بانک‌ها و موسسات اعتباری که در منطقه تاسیس می‌شود.

موافقت اصولی : موافقت اولیه بانک مرکزی با تاسیس بانک یا موسسه و یا افتتاح شعب بانک‌ها و موسسات خارجی پس از تأیید شرایط احراز متقاضیان و تودیع ۵۰ درصد سرمایه نزد بانک مرکزی به منظور تشکیل پرونده ثبتی و تکمیل سرمایه.

مجوز تاسیس : موافقت نهائی بانک مرکزی با تاسیس بانک یا موسسه یا افتتاح شعب بانک‌ها و موسسات خارجی پس از تودیع ۱۰۰ درصد سرمایه نزد بانک مرکزی و طی مراحل پیش بینی شده در آئین‌نامه و دستورالعمل به منظور ثبت واحد بانکی در منطقه.

بخش دوم - شرایط تاسیس

ماده ۲ - بانک‌ها و موسسات می‌توانند با سرمایه ایرانی یا خارجی و یا با مشارکت ایرانی و خارجی در منطقه به ثبت برسند.

ماده ۳ - بانک‌ها و موسساتی که در منطقه به ثبت می‌رسند و مرکز اصلی آنها نیز همان منطقه باشد بانک یا موسسه ایرانی محسوب می‌شوند.

ماده ۴ - تاسیس بانک، موسسه و افتتاح شعب بانک‌ها و موسسات ایرانی یا خارجی در منطقه موکول به پیشنهاد سازمان، صدور مجوز تاسیس از طرف بانک مرکزی و ثبت در منطقه است. مرجع ثبت شرکت‌ها در منطقه مکلف است قبل از ثبت واحد‌های بانکی مجوز تاسیس را مطالبه کند.

تبصره : اساسنامه بانک‌ها و موسسات و هرگونه تغییرات بعدی در اساسنامه آنها باید پس از پیشنهاد سازمان به تأیید شورای پول و اعتبار برسد.

ماده ۵ - تاسیس دفاتر نمایندگی بانکها و موسسات ایرانی یا خارجی موکول به موافقت سازمان،

اخذ تأییدیه بانک مرکزی در مورد مسئول دفتر نمایندگی و ثبت در منطقه است.

تبصره: دفتر نمایندگی قبل از شروع فعالیت ملزم به ارسال یک نسخه از آگهی ثبت دفتر نمایندگی در روزنامه رسمی و ارائه آدرس دقیق محل فعالیت خود به بانک مرکزی می‌باشد.

ماده ۶ - شعب بانکهای ایرانی که پیش از تصویب آئین‌نامه با اجازه بانک مرکزی در منطقه ایجاد شده‌اند نیازی به اخذ مجوز تاسیس مجدد ندارند.

ماده ۷ - سرمایه بانکها و موسسات می‌تواند تا ۱۰۰ درصد متعلق به اتباع خارجی یا ایرانی و یا ترکیبی از این دو باشد. از نظر دستورالعمل اتباع حقیقی خارجی، افراد تابع دولت‌های مورد شناسائی دولت ایران و اتباع حقوقی خارجی، شرکتها و بانکهای ثبت شده در کشورهای مورد شناسائی دولت ایران هستند که حداقل سه سال سابقه فعالیت داشته باشند.

تبصره: در موارد استثناء و در رابطه با اتباع حقوقی خارجی به تشخیص بانک مرکزی عمل خواهد شد.

ماده ۸ - واحدهای بانکی در منطقه می‌توانند برحسب مجوز دریافتی به بانکداری برون‌مرزی اشتغال ورزند. واحدهای بانکی برون‌مرزی از انجام عملیات و معاملات به ریال ایران ممنوع هستند و باید معاملات و عملیات خود را منحصراً با پول‌های خارجی انجام دهند. تبصره: واحدهای بانکی که مجوز فعالیت بانکداری برون‌مرزی را دریافت می‌کنند مکلفند عبارت "برون‌مرزی" را همراه نام خود بکار برند.

ماده ۹ - تاسیس بانک یا موسسه در منطقه به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام طبق مقررات مندرج در لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ مجاز است.

ماده ۱۰ - حداقل سرمایه واحدهای بانکی در منطقه به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱-۱۰- واحدهای بانکی غیربرون‌مرزی:

۱-۱۰-۱- بانک: حداقل سی و پنج میلیارد (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال که صددرصد آن باید به

صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۲-۱-۱۰- موسسه: حداقل پانزده میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۳-۱-۱۰- شعبه بانک یا موسسه خارجی: حداقل ده میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۲-۱۰- واحدهای بانکی برون مرزی:

۱-۲-۱۰- بانک: حداقل ۱۰ میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۲-۲-۱۰- موسسه: حداقل پنج میلیون (۵,۰۰۰,۰۰۰) دلار که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۳-۲-۱۰- شعبه بانک یا موسسه خارجی: حداقل ۳ میلیون (۳,۰۰۰,۰۰۰) دلار که صددرصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

تبصره ۱: صدور موافقت اصولی موکول به تامین و تودیع ۵۰ درصد سرمایه واحد بانکی مربوط، و صدور مجوز تاسیس موکول به تامین و تودیع ۱۰۰ درصد سرمایه واحد بانکی مربوط نزد بانک مرکزی طبق مفاد این ماده است.

تبصره ۲: صدور مجوز تاسیس واحدهای بانکی با سرمایه خارجی موکول به ارائه اعلامیه فروش ارز به یکی از بانکها به میزان سرمایه متعلق به اتباع خارجی و در مورد واحدهای بانکی برون مرزی تودیع ارز نزد بانک مرکزی خواهد بود.

تبصره ۳: شعب بانکها و موسسات داخلی در منطقه الزامی به تودیع سپرده سرمایه ندارند.

تبصره ۴: بانک مرکزی به تشخیص خود می تواند حداقل سرمایه نقدی واحدهای بانکی را تغییر دهد.

ماده ۱۱- استفاده از وجوه تودیع شده نزد بانک مرکزی منوط به ارائه مدارک ثبت شرکت شامل اساسنامه و اظهارنامه ثبت شده، آگهی ثبت در روزنامه رسمی و اعلام اسامی مدیران و صاحبان امضاء مجاز می باشد.

ماده ۱۲- متقاضیان تاسیس بانک و موسسه باید به همراه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:

۱-۱۲- تعیین نوع شرکت سهامی مورد نظر به صورت خاص یا عام.

۱۲-۲- تعیین نوع فعالیت.

۱۲-۳- میزان سرمایه مورد نظر با تعیین درصد پرداخت شده و تعهد شده.

۱۲-۴- اساسنامه پیشنهادی.

۱۲-۵- ارائه برنامه عملیاتی بانک یا موسسه در منطقه.

۱۲-۶- نام و مشخصات و سابقه فعالیت موسسین با ذکر میزان تعهد سهام توسط هریک از آنها.

۱۲-۷- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی اعضای هیئت مدیره،

اعضای هیات عامل و مدیرعامل و قائم مقام پیشنهادی برای بانک یا موسسه.

۱۲-۸- ارائه یک نسخه از اساسنامه، گواهی ثبت و صورت‌های مالی حسابرسی شده و گزارش

مدیران برای ۳ سال گذشته (با لحاظ نمودن تبصره ذیل ماده ۷) در مورد موسسی که

شخص حقوقی بوده و بیش از ۵ درصد سرمایه را تعهد می‌نماید و در صورتی که این

موسس یا موسسین، مالک بیش از ۵۰ درصد سهام شرکت‌های دیگر باشند صورت‌های

مالی حسابرسی شده تلفیقی با ذکر نام و مشخصات و نوع فعالیت شرکت‌های تابعه

برای سه سال گذشته.

۱۲-۹- ارائه گواهی‌های مذکور در ذیل برای اعضای هیات مدیره، هیات عامل و مدیرعامل و قائم

مقام وی:

۱۲-۹-۱- اظهار نظر در مورد صلاحیت مالی توسط یک بانک معتبر.

۱۲-۹-۲- گواهی حسن شهرت به تایید سه شخص حقوقی یا حقیقی.

۱۲-۹-۳- گواهی عدم سوء سابقه از پلیس محل اقامت.

۱۲-۹-۴- تعهدنامه از هریک از اشخاص مذکور در بند ۹-۱۲ فوق مبنی بر این که شخص

مربوطه در هیچ نقطه از دنیا سابقه ورشکستگی نداشته و در هیچ شرکتی که متوقف یا

ورشکست شده سمتی نداشته و محکومیت کیفری در موارد تخلفات مالی از هیچ نوع و

در هیچ کشوری ندارد. چنانچه به دلیل وجود مواردی، ارائه تعهدنامه کامل به شرح فوق

مقدور نباشد، اطلاعات لازم برای ارزیابی به بانک مرکزی ارائه خواهد شد.

۱۲-۱۰- نام و نشانی حسابرس منتخب برای حسابرسی صورت‌های مالی.

۱۲-۱۱- تعهد موسسین مبنی بر درج مفاد متن زیر در اساسنامه بانک یا موسسه: تامین سرمایه

بانک یا موسسه به مقادیر مذکور در ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی

در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران در صورت تقلیل حقوق صاحبان سهام بر اثر زیان‌های وارده.

۱۲-۱۲- در صورتی که موسسین، بانک‌ها و یا موسسات خارجی باشند ارائه مجوز از طرف مراجع ذی‌ربط کشور متبوع مبنی بر تاسیس بانک یا موسسه در منطقه.

۱۲-۱۳- در صورتی که موسسین، بانک‌ها و یا موسسات خارجی باشند ذکر نام مرجع نظارت کننده بر آنها در کشور متبوع.

۱۲-۱۴- تعهدنامه مبنی بر انجام معاملات بانکی در منطقه طبق مجوز دریافتی و اساسنامه و رعایت مقررات قانون، آئین‌نامه و دستورالعمل.

ماده ۱۳ - حداقل ۳ نفر از اعضای هیات مدیره و مدیرعامل و قائم مقام وی باید تجربه کافی در بانکداری داشته و حداقل ۵ سال از تجربه آنان در سمت‌های مدیریتی بانکی (ریاست شعبه درجه یک یا مشاغل همپراز ستادی) بوده باشد.

ماده ۱۴ - بانک‌ها و موسسات خارجی متقاضی افتتاح شعبه مکلفند به ضمیمه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:

۱-۱۴- تعیین نوع فعالیت.

۲-۱۴- میزان سرمایه شعبه.

۳-۱۴- ارائه برنامه عملیاتی برای افتتاح شعبه.

۴-۱۴- اساسنامه و گواهی ثبت، صورت‌های مالی حسابرسی شده و گزارش مدیریت برای ۳ سال گذشته.

۵-۱۴- ارائه مشخصات سهامدارانی که بیش از ۱۰ درصد سهام بانک و موسسه متعلق به آنان است.

۶-۱۴- ارائه اطلاعات در مورد کلیه شرکت‌ها و بانک‌هایی که متقاضی دارای بیش از ۱۰ درصد سهام آنان بوده و یا دارای عضو هیئت مدیره در آنها باشد.

۷-۱۴- نام و مشخصات و میزان تحصیلات رئیس پیشنهادی برای شعبه و معاونین وی با ذکر سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی آنان در ۵ سال گذشته.

۸-۱۴- تاییدیه مدیرعامل بانک یا موسسه در مورد صلاحیت مالی، حسن شهرت و عدم سابقه محکومیت کیفری در مورد رئیس شعبه.

۹-۱۴- موافقت هیات مدیره بانک یا موسسه متقاضی با تاسیس شعبه در منطقه همراه با مجوز مراجع ذی ربط.

۱۰-۱۴- ذکر نام مرجع نظارت کننده بر بانک یا موسسه متقاضی.

۱۱-۱۴- تعهدنامه برای جبران خسارت ناشی از عملیات شعبه.

۱۲-۱۴- تعهدنامه در مورد تامین حداقل سرمایه شعبه، در صورتی که سرمایه بر اثر زیان‌های وارده به کمتر از حداقل مقرر در ماده ۱۰ کاهش یابد.

۱۳-۱۴- تعهدنامه در مورد اجرای عملیات بانکی در منطقه طبق مجوز دریافتی و اساسنامه و رعایت مقررات قانون، آئین نامه و دستورالعمل.

۱۴-۱۴- نام و نشانی حسابرس منتخب برای حسابرسی صورت‌های مالی شعبه.

ماده ۱۵ - سازمان مکلف است پس از رسیدگی به تقاضای تاسیس بانک، موسسه یا شعبه بانک و موسسه خارجی، نظر خود را به همراه کلیه مدارک و اطلاعات دریافتی از متقاضی به بانک مرکزی ارسال دارد.

تبصره: سازمان مکلف است دلایل رد یا قبول تقاضای مربوطه را جهت اطلاع به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۱۶ - در صورت تایید اساسنامه پیشنهادی، برنامه عملیاتی و مشخصات هیات موسس، هیات مدیره، هیات عامل و مدیرعامل و قائم مقام و احراز سایر شرایط و همچنین تایید تقاضای افتتاح شعبه توسط بانک یا موسسه خارجی، بانک مرکزی ابتدا موافقت اصولی خود را با تقاضای تاسیس بانک یا موسسه و افتتاح شعبه بانک‌های خارجی اعلام می‌نماید.

ماده ۱۷ - در صورتی که تقاضای تاسیس بانک یا موسسه به صورت شرکت سهامی عام باشد، طرح پذیره‌نویسی سهام قبل از انتشار باید به تایید بانک مرکزی برسد.

تبصره: حداقل شرایط تنظیم اظهارنامه و پذیره‌نویسی، طبق مقررات قانون تجارت و اصلاحیه مورخ سال ۱۳۴۷ آن خواهد بود.

ماده ۱۸ - مجوز تاسیس واحدهای بانکی به منظور ثبت در منطقه، پس از تودیع صددرصد سرمایه و انجام سایر ترتیبات موضوع آئین‌نامه و دستورالعمل، توسط بانک مرکزی صادر می‌شود.

تبصره: بانک مرکزی پس از ثبت واحد بانکی در منطقه و دریافت مدارک ثبتی از قبیل اساسنامه ثبت شده و آگهی ثبت در روزنامه رسمی از متقاضیان و انطباق مفاد آن با مدارک و اطلاعات ارائه شده قبلی به بانک مرکزی، تأییدیه‌ای مبنی بر بلامانع بودن فعالیت واحد بانکی صادر می‌نماید.

ماده ۱۹ - موافقت اصولی و مجوز تاسیس صادره از طرف بانک مرکزی قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده ۲۰ - مدت اعتبار موافقت اصولی و مجوز تاسیس صادره از طرف بانک مرکزی حداکثر ۶ ماه از تاریخ صدور است مگر آن که به دلایل خاص، مدت دیگری در مجوز قید شده باشد.

ماده ۲۱ - انتقال بیش از ۱۰ درصد سهام بانک یا موسسه دفعتاً واحده و یا به تدریج به اشخاص دیگر و همچنین تغییر در ترکیب اعضای هیات مدیره، هیات عامل، مدیرعامل و قائم مقام بانک یا موسسه موکول به موافقت و تایید قبلی بانک مرکزی است.

ماده ۲۲ - افتتاح شعبه توسط بانک یا موسسه، در منطقه و سایر مناطق آزاد ایران یا کشورهای دیگر منوط به پیشنهاد سازمان و تایید بانک مرکزی است. متقاضیان باید به همراه تقاضای خود، گزارش توجیهی افتتاح شعبه در نقاط مورد نظر را ضمیمه نمایند.

ماده ۲۳ - افتتاح شعب بانکها یا موسسات اعتباری کشور در منطقه منوط به پیشنهاد سازمان و تایید بانک مرکزی است.

تبصره ۱: بانکها یا موسسات اعتباری فعال در ایران که متقاضی افتتاح شعبه در منطقه هستند، باید برنامه‌های عملیاتی خود را در مورد افتتاح شعبه به سازمان ارائه نمایند.

تبصره ۲: صلاحیت رئیس شعبه پیشنهادی باید به تایید بانک مرکزی برسد. بانکها و موسسات اعتباری فعال در کشور که متقاضی افتتاح شعبه در منطقه هستند باید به همراه تقاضای خود، مدارک و اطلاعات زیر را به بانک مرکزی ارائه نمایند:

- نام و مشخصات، میزان تحصیلات رئیس شعبه پیشنهادی، سابقه فعالیت حرفه‌ای و سمت‌های قبلی وی طی ۵ سال گذشته.

- تأییدیه مدیرعامل بانک یا موسسه در مورد صلاحیت مالی، حسن شهرت و عدم سابقه محکومیت کیفری.

ماده ۲۴ - تاسیس صرافی در منطقه منوط به پیشنهاد سازمان و صدور مجوز بانک مرکزی است.

تبصره : سازمان مدارک موضوع ماده ۲۷ دستورالعمل را بررسی و به همراه نظرات خود به بانک مرکزی ارائه می نماید.

ماده ۲۵ - تاسیس صرافی منحصراً به صورت شرکت تضامنی مجاز است. صرافی‌هایی که قبل از تصویب دستورالعمل در مناطق تاسیس شده‌اند مکلفند ظرف مدت ۶ ماه شرایط خود را با مفاد آن تطبیق دهند.

ماده ۲۶ - حداقل سرمایه پرداخت شده صرافی‌ها معادل پانصد میلیون (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال می باشد.

ماده ۲۷ - متقاضیان تاسیس صرافی باید به همراه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:

۱-۲۷- میزان سرمایه.

۲-۲۷- اساسنامه پیشنهادی.

۳-۲۷- نام و مشخصات و سابقه فعالیت موسسین با ذکر میزان سهم الشرکه هریک از آنان.

۴-۲۷- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی مدیران و مدیرعامل.

۵-۲۷- اسم و آدرس بازرسی قانونی مورد نظر.

۶-۲۷- ارائه گواهی‌های مذکور در ذیل برای مدیران و مدیرعامل.

۱-۲۷-۶- گواهی مربوط به صلاحیت مالی از یک بانک معتبر.

۲-۲۷-۶- گواهی حسن شهرت، حداقل به تایید سه شخص حقیقی یا حقوقی معتبر.

۳-۲۷-۶- گواهی عدم سوء سابقه از پلیس محل اقامت.

۴-۲۷-۶- تعهدنامه هریک از مدیران و مدیرعامل مبنی بر این که در هیچ زمانی تحت تعقیب

قضائی در موارد تخلفات مالی قرار نگرفته و یا محکومیت کیفری از هیچ نوع و در هیچ

کشوری ندارد.

۵-۲۷-۶- تعهدنامه مبنی بر انجام عملیات صرافی طبق مقررات دستورالعمل.

ماده ۲۸ - بانک مرکزی در صورت تایید تقاضا و پس از دریافت گواهی تودیع سرمایه، نسبت به صدور مجوز تاسیس صرافی جهت ارائه به ثبت منطقه، اقدام می نماید.

ماده ۲۹ - پس از ثبت واحد صرافی در منطقه و ارائه آدرس دقیق محل فعالیت به بانک مرکزی، واحد صرافی می تواند فعالیت خود را شروع نماید.

ماده ۳۰ - مجوز صادره برای صرافی، قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده ۳۱ - واحدهای صرافی باید مجوز تاسیس صرافی را در معرض دید عموم قرار دهند.

بخش سوم - نظام ارزی مناطق آزاد

ماده ۳۲ - کلیه معاملات و نقل و انتقالات ارزی در مناطق منحصراً تحت شمول آئین‌نامه و دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۳۳ - خرید و فروش کلیه ارزها در مقابل ریال یا سایر ارزها و کلیه معاملات و نقل و انتقالات ارزی در مناطق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی آزاد است.

تبصره: بانک مرکزی مکلف است فهرست ارزهای معتبر را در مقاطع زمانی معین تهیه و در اختیار واحدهای بانکی دارای مجوز انجام عملیات ارزی قرار دهد تا واحدهای مذکور منحصراً به خرید و فروش ارزهای معتبر اقدام نمایند.

ماده ۳۴ - نقل و انتقال کلیه ارزها از خارج از کشور به مناطق و از هر منطقه به سایر مناطق و خارج از کشور آزاد است.

تبصره: نقل و انتقال ارز به هر شکلی از مناطق به سایر نقاط کشور و بالعکس تابع ضوابط و مقررات ارزی کشور خواهد بود.

ماده ۳۵ - نرخ خرید و فروش ارزها و همچنین تبدیل آنها به ریال در مناطق براساس عرضه و تقاضا در بازار آزاد تعیین می‌گردد.

بخش چهارم - شرایط و نحوه فعالیت

ماده ۳۶ - بانکها و موسسات و شعب بانکها و موسسات خارجی می‌توانند با ارائه مدارک مشروح زیر به سازمان فعالیت خود را شروع نمایند:

۱-۳۶- تاییدیه بانک مرکزی موضوع تبصره ذیل ماده ۱۸.

۲-۳۶- یک نسخه از اساسنامه مورد تأیید ثبت.

۳-۳۶- یک نسخه از آگهی ثبت در روزنامه رسمی کشور.

۴-۳۶- یک نسخه از اجاره‌نامه و یا سند مالکیت محل استقرار.

ماده ۳۷ - شعب موجود بانکها و موسسات اعتباری ایرانی در منطقه موظفند از تاریخ ابلاغ دستورالعمل ظرف مدت ۶ ماه فعالیت خود را با آئین نامه و دستورالعمل منطبق و تایید بانک مرکزی را دریافت نمایند.

ماده ۳۸ - معاملات کلیه واحدهای بانکی در منطقه به ریال ایران مشمول مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود. این واحدها در معاملات ارزی خود مجاز به رعایت رویه های بین المللی بانکی هستند.

ماده ۳۹ - موسسات، مجاز به افتتاح حسابهای قرض الحسنه جاری و یا حسابهای دیگر، به ریال و ارز، که برداشت از آنها با چک امکان پذیر است نمی باشند.

ماده ۴۰ - واحدهای بانکی به جز واحدهای بانکی برون مرزی برای انجام عملیات ارزی باید از بانک مرکزی مجوز جداگانه دریافت نمایند.

ماده ۴۱ - واحدهای بانکی برون مرزی در منطقه مجاز به انجام عملیات بانکی به ریال نمی باشند.
ماده ۴۲ - واحدهای بانکی به استثنای مواردی که در مواد ۳۹ و ۴۱ مجاز شناخته نشده اند، می توانند طبق ضوابط قانون عملیات بانکی بدون ربا منابع مالی مورد نیاز خود را به طرق ذیل تامین نمایند:

۱-۴۲- قبول سپرده های قرض الحسنه جاری.

۲-۴۲- قبول سپرده های قرض الحسنه پس انداز و سپرده های مشابه غیردبذاری.

۳-۴۲- قبول سپرده های سرمایه گذاری مدت دار.

۴-۴۲- انتشار اوراق مشارکت.

۵-۴۲- دریافت تسهیلات اعتباری از اشخاص حقیقی و حقوقی.

۶-۴۲- استفاده از سایر ابزارهای تامین منابع.

تبصره: ضوابط مربوط به بندهای ۴-۴۲، ۵-۴۲ و ۶-۴۲ در صورت تامین منابع به ریال باید به تایید بانک مرکزی برسد.

ماده ۴۳ - واحدهای بانکی می توانند براساس ضوابط قانون عملیات بانکی بدون ربا و طبق اساسنامه خود به اعطای تسهیلات اعتباری در هریک از بخش های اقتصادی کشاورزی، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، خدمات و بازرگانی و صادرات مبادرت نمایند.

ماده ۴۴ - واحدهای بانکی می‌توانند سود علی‌الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری را به تشخیص خود تعیین و براساس قراردادهای منعقد شده با سپرده‌گذاران، در فواصل زمانی معین پرداخت نمایند.

ماده ۴۵ - واحدهای بانکی در منطقه مکلفند ترتیبی اتخاذ نمایند که اموال وثیقه تسهیلات اعطائی در طول مدت اجرای قرارداد مربوط، همه ساله حداقل به میزان مانده این تسهیلات به نفع واحد بانکی طبق ضوابط و مقررات منطقه بیمه شوند.

ماده ۴۶ - واحدهای بانکی برون‌مرزی و واحدهائی که مجوز عملیات ارزی را از بانک مرکزی دریافت کرده‌اند می‌توانند براساس رویه‌های بین‌المللی بانکی به ارائه خدمات و انجام معاملات به ارز به شرح ذیل مبادرت نمایند:

۱-۴۶- برقراری روابط کارگزاری با سایر بانک‌ها.

۲-۴۶- انجام انواع نقل و انتقالات پولی برای خود یا مشتریان.

۳-۴۶- انجام کلیه معاملات مربوط به خرید و فروش ارز به صورت نقدی به حساب خود یا مشتریان.

۴-۴۶- نگاهداری حساب‌های جاری (به استثناء موسسات).

۵-۴۶- نگاهداری حساب‌های پس‌انداز.

۶-۴۶- نگاهداری انواع سپرده‌های مدت‌دار با سررسیدهای مختلف.

۷-۴۶- دریافت انواع وام و اعتبار.

۸-۴۶- انتشار، خرید، فروش، پذیره‌نویسی و نگاهداری اوراق مشارکت و اوراق قرضه. خرید یا پذیره‌نویسی این اوراق و شرایط انتشار آنها به تایید بانک مرکزی خواهد رسید.

۹-۴۶- اعطای انواع وام و اعتبار.

۱۰-۴۶- خرید، تنزیل و تضمین انواع اوراق تجاری.

۱۱-۴۶- انجام کلیه امور مربوط به اعتبارات اسنادی، بروات و سفته‌ها و ضمانت‌نامه‌ها.

۱۲-۴۶- مدیریت دارایی‌ها و انجام خدمات سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار به حساب مشتریان.

۱۳-۴۶- انجام کلیه خدمات امانی و سایر امور مدیریتی.

۱۴-۴۶- انجام سایر عملیات و خدمات بانکی مجاز به ارز.

تبصره : واحدهای بانکی برون مرزی می توانند به هریک از انواع عملیات بانکی طبق اساسنامه خود اشتغال ورزند.

ماده ۴۷ - معاملات ارزی واحدهای بانکی در منطقه تابع مقررات ارزی سایر نقاط کشور نبوده و کارمزد عملیات بانکی، نرخهای خرید و فروش ارز، سود تسهیلات اعتباری دریافتی و سپردههای مختلف و همچنین سود تسهیلات اعطائی، براساس شرایط عرضه و تقاضا در بازار و به طور آزادانه تعیین می شود.

ماده ۴۸ - واحدهای بانکی در منطقه همواره در اعطای تسهیلات ارزی بایستی وثائق و یا تضمینهای مطمئن دیگری به تشخیص خود به ارز و یا با قابلیت تبدیل به ارز، دریافت نمایند.

تبصره : در صورتی که وثائق دریافتی در سایر نقاط کشور باشد، قابلیت تبدیل و انتقال وجه آن به منطقه تابع مقررات ارزی کشور خواهد بود.

ماده ۴۹ - صدور ضمانت نامه به استثناء ضمانت نامه های شرکت در مناقصه و مزایده منوط به دریافت سپرده، حداقل معادل ۱۰ درصد، خواهد بود.

تبصره : حداقل فوق در مورد ضمانت نامه های مربوط به صادرات خدماتی فنی و مهندسی به شرح ذیل تعیین می گردد:

- تا ۱۰ میلیون دلار از مبلغ ضمانت نامه، معادل ۳ درصد.

- مازاد ۱۰ میلیون دلار تا ۵۰ میلیون دلار از مبلغ ضمانت نامه، معادل ۵ درصد.

- مازاد بیش از ۵۰ میلیون دلار از مبلغ ضمانت نامه، معادل ۳ درصد.

ماده ۵۰ - واحدهای بانکی در منطقه مجاز به قبول سهام خود به عنوان وثیقه تسهیلات اعطائی نمی باشند.

ماده ۵۱ - واحدهای بانکی مکلفند برنامه های سالانه خود در مورد مدیریت ریسک عملیات ارزی از جمله ریسک وضعیت باز را به تأیید بانک مرکزی برسانند.

ماده ۵۲ - مانده تسهیلات اعطائی قطعی هر واحد بانکی به هر مشتری (شخص حقیقی و یا حقوقی) اعم از اینکه تسهیلات راساً به آنها و یا همسر و فرزندان تحت تکفل آنها اعطاء شده باشد و یا اینکه تسهیلات به موسسات و شرکتهایی اعطاء شده باشد که این

مشتریان جمعاً بیش از ۲۰٪ سهام آنها را داشته باشند، جمعاً نمی‌تواند از ۱۵٪ مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

تبصره ۱: جمع تعهدات ناشی از اعتبارات اسنادی، ضمانت‌نامه‌ها، پذیره‌نویسی‌ها و ... و مانده تسهیلات موضوع این ماده نمی‌تواند از ۲۵٪ مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

تبصره ۲: حساب سرمایه بانک یا موسسه شامل سرمایه پرداخت شده، اندوخته‌ها و مانده سود و زیان انباشته می‌باشد.

ماده ۵۳- در صورتی که منابع تسهیلات اعطائی شعب بانک‌ها و موسسات ایرانی و خارجی، توسط بانک به موسسه مادر تامین شود این نوع از تسهیلات مشمول محدودیت مذکور در ماده ۵۲ نخواهد بود.

ماده ۵۴- در صورتی که تسهیلات اعتباری به وثیقه سپرده‌های متقاضی اعطاء شود تا مبلغ پوشش داده شده در سقف اعتباری مذکور در ماده ۵۲ منظور نخواهد شد.

ماده ۵۵- بانک‌ها و موسسات در منطقه مکلفند ضوابط مربوط به "نسبت کفایت سرمایه" را که از طرف بانک مرکزی و با توجه به معیارهای متداول بین‌المللی اعلام می‌گردد، رعایت نمایند.

تبصره: شعب بانک‌ها و موسسات خارجی در منطقه موظف به رعایت نسبتی بین سرمایه و کل دارائی‌ها می‌باشند که از جانب بانک مرکزی برای آنان تعیین می‌گردد. همچنین در بررسی وضعیت مالی شعب یاد شده، اطلاع از وضعیت مالی بانک مادر به ویژه "نسبت کفایت سرمایه" آنها مورد دقت نظر قرار خواهد گرفت.

ماده ۵۶- واحدهای بانکی در منطقه موظفند به طور هفتگی و حداکثر تا پایان وقت اداری آخرین روز هفته بعد، سپرده قانونی خود را براساس فرم‌هایی که بانک مرکزی در اختیار آنها قرار می‌دهد محاسبه و نزد بانک مرکزی تودیع نمایند.

تبصره ۱: سپرده دریافتی از بانک‌ها و موسسات و همچنین در مورد شعب بانک‌ها و موسسات ایرانی و خارجی در منطقه، سپرده دریافتی از بانک یا موسسه مادر و یا هر نوع بدهی به آنها مشمول پرداخت سپرده قانونی نمی‌باشد.

تبصره ۲: متوسط مانده حساب‌های سپرده در پایان آخرین روز کاری هفته مبنای محاسبه سپرده قانونی قرار می‌گیرد.

تبصره ۳: با تایید بانک مرکزی، سپرده قانونی نسبت به سپرده‌های ارزی می‌تواند به نوع ارز سپرده‌های دریافتی، نزد بانک مرکزی تودیع شود.

ماده ۵۷- بانک مرکزی نسبت به سپرده قانونی ریالی، سود ریالی براساس نرخ‌های مصوب و نسبت به سپرده قانونی ارزی، سود ارزی به تشخیص خود، متناسب با بازارهای بین‌المللی تعیین و پرداخت می‌نماید. سود مذکور براساس مدت و مانده سپرده‌ها در پایان هر ۶ ماه محاسبه و پرداخت می‌گردد.

ماده ۵۸- واحدهای بانکی در منطقه مجاز به خرید و فروش کالا به حساب خود و به منظور تجارت نمی‌باشند.

تبصره: خرید و فروش کالا به منظور تجارت و همچنین انجام معاملات غیر منقول توسط بانک‌هایی که هدف آنها انجام معاملات غیر منقول نیست در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا مجاز بوده و مشمول محدودیت مذکور در این ماده نمی‌باشد.

ماده ۵۹- کلیه اسناد عملیات واحدهای بانکی در منطقه به ریال تنظیم و در دفاتر حسابداری ثبت می‌گردند. در مورد معاملات ارزی واحدهای بانکی، مبلغ ارزی نیز در اسناد مربوطه درج می‌گردد.

ماده ۶۰- مانده مستهلک نشده اموال غیر منقول واحدهای بانکی در پایان هر سال نمی‌تواند از ۳۰ درصد مبلغ حساب سرمایه آنها تجاوز نماید.

تبصره: واحدهای بانکی در صورت خرید واحدهای مسکونی سازمانی برای سکونت کارکنان خود و عدم تکافوی حد مذکور در این ماده، بایستی مجوز لازم را از بانک مرکزی اخذ نمایند.

ماده ۶۱- اموالی که در جهت وصول مطالبات واحدهای بانکی به تملک بانک در می‌آید بایستی حداکثر ظرف مدت یک سال به فروش رسد. در موارد استثناء با تایید بانک مرکزی، مهلت مذکور قابل تمدید است.

ماده ۶۲- مانده مجموع دارائی‌های ناشی از خرید سهام و مشارکت در سرمایه شرکت‌ها و سایر اوراق بهادار هیچ‌گاه نباید از ۳۰ درصد مبلغ حساب سرمایه واحدهای بانکی تجاوز نماید.

ماده ۶۳- بانک‌ها و موسسات در منطقه نمی‌توانند بیش از یک درصد مبلغ حساب سرمایه به هر یک از اعضاء هیات مدیره یا هیات عامل، مدیرعامل، قائم مقام بانک و موسسه و همسر

و فرزندان تحت تکفل آنان تسهیلات اعتباری اعطاء نمایند. به هر حال مجموع تسهیلات اعطایی به اشخاص مذکور نباید از ۵ (پنج) درصد مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

ماده ۶۴- بانکها و موسسات در منطقه می‌توانند طبق شرایط تعیین شده در زیر به شرکت‌هایی که اعضاء هیات مدیره و مدیرعامل بانک یا موسسه در آنها سهیم بوده و یا عضو هیات مدیره آنها باشند تسهیلات اعتباری اعطاء نمایند.

۱-۶۴- اعطای تسهیلات به هر شخص حقوقی که یکی از سهامداران موثر بانک یا موسسه یا یکی از اعضاء ارکان آن (هیات مدیره، مدیرعامل و قائم مقام مدیرعامل) یا همسر و فرزندان تحت تکفل آنان بیش از پنج درصد سهام آنان را دارا باشند و یا چند نفر از اشخاص فوق‌الذکر جمعاً بیش از ده درصد سهام آن را دارا باشند، نباید از ده درصد مانده حساب سرمایه بانک یا موسسه تجاوز نماید.

۲-۶۴- اعطای تسهیلات توسط بانک یا موسسه به هر شخص حقوقی که مدیرعامل (یا قائم مقام) و یا هر یک از اعضاء هیات مدیره آنها در همان بانک یا موسسه دارای سمت موظف یا غیر موظف به عنوان عضو هیات مدیره و یا مدیرعامل (یا قائم مقام) باشند، نیز تابع شرایط مذکور در بند ۱-۶۴ می‌باشد.

تبصره ۱: محدودیت‌های مذکور در این ماده در مورد شرکت‌هایی که سهام آنها در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده، اعمال نمی‌گردد و اعطای تسهیلات به این گونه شرکت‌ها، محدود به سقف فردی اعطای تسهیلات (حداکثر ۱۵ درصد مانده حساب سرمایه بانک یا موسسه) می‌باشد.

تبصره ۲: شرایط اعطای تسهیلات مذکور در این ماده می‌بایست مشابه شرایط سایر تسهیلات اعطایی بانک و موسسه باشد.

ماده ۶۵- دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی واحدهای بانکی در منطقه باید بر مبنای نرخ ارز مربوط و براساس نرخ اعلام شده فروش نقدی ارز در شعبه مرکزی بانک ملی ایران در منطقه، در پایان هر دوره مالی تسعیر شود. در مورد دارائی‌ها و بدهی‌های با سررسید کمتر از یک سال، مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر به حساب سود و زیان منتقل خواهد شد.

در مورد دارائی‌ها و بدهی‌های بلند مدت ارزی، در پایان هر سال مالی مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر محاسبه می‌گردد. چنانچه نتیجه این محاسبه حاکی از آن باشد که در اثر

تغییرات نرخ برابری ارزها، دارائی‌ها بیشتر و یا بدهی‌ها کمتر از واقع نشان داده شده است، برای زیان حاصل، ذخیره‌ای برابر زیانی که در اثر تسعیر ارقام مزبور ایجاد می‌شده در حساب‌های واحدهای بانکی منظور خواهد گردید. در سال مالی بعد چنانچه تغییرات نرخ برابری ارزها به نحوی باشد که نیازی به نگاهداری تمام یا قسمتی از ذخیره ایجاد شده نباشد ذخیره مذکور به میزانی که مورد نیاز نیست به حساب سود و زیان برگشت داده خواهد شد.

ماده ۶۶- واحدهای بانکی در منطقه مکلفند هر سال حداقل ۱۵ درصد از سود ویژه خود را به حساب اندوخته قانونی منتقل نمایند. پس از آنکه میزان اندوخته قانونی معادل سرمایه شود ایجاد این اندوخته اختیاری است.

ماده ۶۷- استهلاک دارائی‌های ثابت به نرخ‌های ذیل و به روش مستقیم در هر سال محاسبه و به حساب سود و زیان منتقل خواهد شد.

ساختمان	به نرخ ۱۰ درصد
تاسیسات	به نرخ ۲۰ درصد
وسائط نقلیه	به نرخ ۲۰ درصد
اثاث و لوازم اداری	به نرخ ۲۰ درصد
دستگاه‌های الکترونیکی	به نرخ ۳۳/۳۳ درصد
دستگاه‌های خودکار پرداخت و دستگاه‌های مخابراتی	به نرخ ۲۰ درصد
هزینه‌های تاسیس و هزینه‌های نرم افزاری	حداکثر ۳ سال

ماده ۶۸- هزینه‌های تاسیس باید قبل از تقسیم هرگونه سود مستهلک شوند.

ماده ۶۹- واحدهای بانکی در منطقه موظفند همه ساله برای پوشش زیان‌های ناشی از عدم وصول مطالبات به ترتیب ذیل ذخائر کافی در حساب‌ها ایجاد نمایند.

۱-۶۹- ایجاد ذخیره لازم در مورد هر یک از تسهیلات اعطائی در مورد کفایت این ذخائر، بانک مرکزی نظر حسابرس مستقل را مورد توجه قرار خواهد داد.

۲-۶۹- ایجاد ذخیره حداقل معادل ۲ درصد جمع کل مانده تسهیلات اعطائی پس از کسر تسهیلات مذکور در بند ۱-۶۹.

ماده ۷۰- در صورتی که در اثر زیان‌های وارده سرمایه واحدهای بانکی و صرافی‌ها از حدهای مقرر در مواد ۱۰ و ۳۶ دستورالعمل کمتر شود واحدهای بانکی و صرافی‌ها مکلفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه سرمایه خود را تکمیل نمایند.

ماده ۷۱- دفاتر نمایندگی منحصرأً به عنوان دفتر رابط و پیگیر روابط بانکی بانک متبوع خود در منطقه اقدام می‌کنند و از انجام هرگونه معامله بانکی و ارائه خدمات بانکی از هر نوع ممنوع هستند.

ماده ۷۲- واحدهای صرافی منحصرأً به امور خرید و فروش و نقل و انتقال انواع پول‌ها به صورت نقدی و حواله و مسکوکات طلا و نقره اشتغال می‌ورزند و کلیه عملیات خود را در دفاتر روزنامه و کل به ثبت می‌رسانند.

ماده ۷۳- واحدهای صرافی از اعطای هر نوع تسهیلات اعتباری و نگاهداری حساب جهت مشتریان خود ممنوع هستند.

تبصره: واحدهای صرافی می‌بایست در مقابل کلیه معاملات و خدماتی که برای مشتریان انجام می‌دهند رسید رسمی با ذکر جزئیات ارائه دهند. نرخ ارزها به ریال و نرخ ارزها در مقابل یکدیگر باید در محل صرافی برای اطلاع عموم آگهی شود.

بخش پنجم - مقررات مربوط به نظارت بر واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و

صرافی‌ها در منطقه

ماده ۷۴- واحدهای بانکی و دفاتر نمایندگی در منطقه موظفند کلیه مقررات و ضوابط مذکور در قانون، آئین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که در چارچوب قوانین و مقررات صادر می‌شود را مراعات نمایند.

تبصره: رعایت کلیه مقررات و ضوابط مرتبط با فعالیت صرافی‌ها در این دستورالعمل برای صرافی‌های منطقه الزامی می‌باشد.

ماده ۷۵- واحدهای بانکی باید در تابلوی خود عبارت "با مجوز رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" را ذکر نموده و در سر برگ کلیه فرم‌های چاپی بانک، شماره و تاریخ مجوز صادره مزبور را درج نمایند.

ماده ۷۶- واحدهای بانکی باید ترتیباتی اتخاذ نمایند تا حسابرسان آنان در رسیدگی‌های خود علاوه بر رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای حسابرسی طبق استانداردهای لازم الرعایه، نسبت به رعایت ضوابط و مقررات ناظر بر فعالیت واحدهای بانکی در منطقه نیز به طور صریح اظهار نظر نمایند.

ماده ۷۷- کلیه واحدهای بانکی و صرافی‌ها موظفند همواره اسناد و مدارک فعالیت خود و دفاتر حسابداری را در اقامت‌گاه قانونی برای بازرسی توسط بازرسین بانک مرکزی در دسترس نگاهدارند.

ماده ۷۸- واحدهای بانکی در منطقه باید سرفصل حساب‌ها، دفاتر و صورت‌های مالی خود را طبق عناوین و فرم‌های تعیین شده از طرف بانک مرکزی تنظیم و نگهداری نمایند.

ماده ۷۹- واحدهای بانکی غیر برون‌مرزی موظفند آمار و اطلاعات مشروحه زیر را در فواصل زمانی تعیین شده به بانک مرکزی ارسال نمایند.

تبصره: بانک مرکزی عنداللزوم فرم‌های مربوط را به واحدهای بانکی غیر برون‌مرزی ارسال می‌نماید.

۱-۷۹- آمار و اطلاعات هفتگی:

۱-۱-۷۹- صورت محاسبه سپرده قانونی.

۲-۱-۷۹- صورت دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی برحسب بخش‌های اقتصادی.

۲-۷۹- آمار و اطلاعات ارسالی به طور ماهانه که بایستی تا دهم ماه بعد ارائه شود:

۱-۲-۷۹- خلاصه دفتر کل.

۲-۲-۷۹- صورت دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی طبقه بندی شده برحسب نوع ارز.

۳-۷۹- اطلاعات ارسالی در پایان هر ۳ ماه که بایستی تا پانزده روز بعد از پایان هر ۳ ماه

ارائه شود:

۱-۳-۷۹- صورت محاسبه کفایت سرمایه.

۲-۳-۷۹- صورت طبقه‌بندی شده وام‌ها و تسهیلات مصوب و استفاده شده اعطایی

بر حسب مدت، نوع وثایق و نرخ سود.

۳-۳-۷۹- صورت مانده ضمانت‌نامه‌ها و اعتبارات اسنادی براساس طبقه‌بندی مورد

نظر بانک مرکزی.

۴-۳-۷۹- مانده وام‌ها و تسهیلات ارزی دریافتی به تفکیک گروه‌های اشخاص

حقیقی، حقوقی و بانک‌ها، برحسب کشورها.

۴-۷۹- اطلاعات ارسالی در پایان هر ۶ ماه از هر سال مالی که بایستی حداکثر تا ۳۰ روز

بعد از پایان ۶ ماه ارائه شود:

۱-۴-۷۹- ترازنامه.

۲-۴-۷۹- صورت حساب سود و زیان.

۳-۴-۷۹- صورت گردش وجوه نقد.

۴-۴-۷۹- مشخصات روساء و مدیران ارشد واحدها (از رئیس شعبه به بالا) و

معامله‌گران ارزی.

تبصره: مشخصات اشخاص مذکور، در پایان ۶ ماهه اول فعالیت واحد بانکی به طور کامل و در

دوره‌های بعدی فقط صورت تغییرات ارسال می‌گردد.

۵-۴-۷۹- تسهیلات اعطائی به اشخاص موضوع مواد ۶۳ و ۶۴ دستورالعمل.

۵-۷۹- آمار و اطلاعات سالانه که بایستی حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی ارسال

شود:

۱-۵-۷۹- صورت‌های مالی حسابرسی شده (شامل صورت‌های مالی بانک و

مؤسسات مادر شعب خارجی).

۲-۵-۷۹- یک نسخه از گزارش بازرسی قانونی.

۳-۵-۷۹- گزارش هیات مدیره به مجامع عمومی سالانه در مورد بانک‌ها و

مؤسسات.

۴-۵-۷۹- یک نسخه از مصوبه مجمع عمومی در مورد بانک‌ها و مؤسسات.

ماده ۸۰- واحدهای بانکی برون مرزی موظفند آمار و اطلاعات مشروحه زیر را در فواصل زمانی

تعیین شده به بانک مرکزی ارسال نمایند.

تبصره: بانک مرکزی عنداللزوم فرم‌های مربوط را به واحدهای بانکی برون مرزی ارسال می‌نماید.

۱-۸۰- آمار و اطلاعات هفتگی:

۱-۸۰-۱- صورت محاسبه سپرده قانونی.

۲-۸۰-۱- صورت دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی برحسب بخش‌های اقتصادی.

۲-۸۰- آمار و اطلاعات ارسالی به طور ماهانه که بایستی تا دهم ماه بعد ارائه شود:

۱-۲-۸۰- خلاصه دفتر کل.

۲-۲-۸۰- صورت دارائی‌ها و بدهی‌ها برحسب کشور و مشتری، به تفکیک

گروه‌های اشخاص حقیقی، حقوقی و بانک‌ها.

۳-۸۰- اطلاعات ارسالی در پایان هر ۳ ماه که بایستی تا پانزده روز بعد از پایان هر ۳ ماه

ارائه شود:

۱-۳-۸۰- صورت محاسبه کفایت سرمایه.

۲-۳-۸۰- صورت طبقه‌بندی شده وام‌ها و تسهیلات مصوب و استفاده شده اعطایی

برحسب مدت، (کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت) نوع و وثایق و نرخ سود.

۳-۳-۸۰- صورت مانده ضمانت‌نامه‌ها و اعتبارات اسنادی براساس طبقه‌بندی مورد

نظر بانک مرکزی.

۴-۳-۸۰- مانده وام‌ها و تسهیلات و سپرده‌های ارزی دریافتی به تفکیک گروه‌های

اشخاص حقیقی، حقوقی و بانک‌ها، برحسب کشورها.

۴-۸۰- اطلاعات ارسالی در پایان هر ۶ ماه از هر سال مالی که بایستی حداکثر تا ۳۰ روز

بعد از پایان ۶ ماه ارائه شود:

۱-۴-۸۰- ترازنامه.

۲-۴-۸۰- صورت حساب سود و زیان.

۳-۴-۸۰- صورت گردش وجوه نقد.

۴-۴-۸۰- مشخصات روساء و مدیران ارشد واحدها (از رئیس شعبه به بالا) و

معامله‌گران ارزی.

تبصره: مشخصات اشخاص مذکور، در پایان ۶ ماهه اول فعالیت واحد بانکی به طور کامل و

در دوره‌های بعدی فقط صورت تغییرات ارسال می‌گردد.

۵-۴-۸۰- تسهیلات اعطایی به اشخاص موضوع مواد ۶۳ و ۶۴ دستورالعمل.

۵-۸۰- آمار و اطلاعات سالانه که بایستی حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی ارسال

شود:

۱-۵-۸۰- صورت‌های مالی حسابرسی شده (شامل صورت‌های مالی بانک و

مؤسسات مادر شعب خارجی).

۲-۵-۸۰- یک نسخه از گزارش بازرسی قانونی.

۳-۵-۸۰- گزارش هیات مدیره به مجامع عمومی سالانه در مورد بانک‌ها و

مؤسسات.

۴-۵-۸۰- یک نسخه از مصوبه مجمع عمومی در مورد بانک‌ها و مؤسسات.

ماده ۸۱- واحدهای بانکی یک نسخه از صورت‌های مالی حسابرسی شده را به سازمان ارائه

خواهند کرد.

ماده ۸۲- بانک مرکزی سایر اطلاعات مورد نیاز خود را برحسب مورد از واحدهای بانکی منطقه

دریافت خواهد نمود.

ماده ۸۳- آمار و اطلاعاتی که به ترتیب مذکور در مواد فوق توسط واحدهای بانکی منطقه تهیه و

ارائه می‌شود، به جز صورت‌های مالی، در بانک مرکزی محرمانه تلقی می‌شود و فقط به

صورت آمار جمعی واحدهای بانکی با طبقه‌بندی مورد نظر بانک مرکزی قابل انتشار

خواهد بود.

ماده ۸۴- هیات مدیره و مدیرعامل بانک‌ها و مؤسسات و نیز روسای شعب نسبت به صحت آمار و

اطلاعات ارائه شده به بانک مرکزی و مطابقت آنها با دفاتر خود، مسئول می‌باشند.

ماده ۸۵- بانک مرکزی هر زمان که لازم تشخیص دهد، بازرسان خود را جهت رسیدگی به

حساب‌ها و نحوه فعالیت واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و صرافی‌ها به منطقه اعزام

خواهد نمود. مدیران و متصدیان امور در واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و صرافی‌ها

باید کلیه اسناد، مدارک و دفاتر خود را جهت انجام این‌گونه رسیدگی‌ها ارائه نموده و

امکان رسیدگی لازم و کافی را برای بازرسان اعزامی از طرف بانک مرکزی فراهم

نمایند.

ماده ۸۶- چنانچه در رسیدگی‌های بانک مرکزی موارد اشکال یا تخلف از ضوابط دیده شود، موارد

به تشخیص بانک مرکزی به واحد بانکی، دفتر نمایندگی و صرافی مربوط اعلام می‌شود.

ماده ۸۷- واحد بانکی، دفتر نمایندگی و صرافی مربوط پس از دریافت نتیجه رسیدگی‌های بانک

مرکزی، در صورت وجود موارد اشکال یا تخلف، باید حداکثر ظرف مهلتی که حسب مورد

توسط بانک مرکزی تعیین می‌گردد توضیحات و توجیهاات خود را به همراه اسناد و مدارک لازم به بانک مرکزی ارسال نماید. در غیر این صورت موظف است قبل از پایان مهلت تعیین شده، نسبت به رفع اشکال یا تخلف اعلام شده اقدام و نتیجه اقدامات انجام شده در این زمینه را به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۸۸- تشخیص وقوع تخلف و لزوم اعمال مجازات طبق مقررات مربوط، با بانک مرکزی است.
ماده ۸۹- صرافی‌ها مکلفند آمار ماهانه جمع کل معاملات خرید و فروش ارز براساس نوع ارز و مسکوکات طلا و نقره را طبق فرم‌هایی که از طرف بانک مرکزی ارائه می‌گردد حداکثر تا دهم ماه بعد به بانک مرکزی ارسال دارند.

ماده ۹۰- صرافی‌ها مکلفند ترازنامه و صورت حساب سود و زیان خود را در پایان هر ۶ ماه از سال مالی خود حداکثر تا ۲۰ روز بعد از پایان ۶ ماه به سازمان ارسال دارند.

ماده ۹۱- صرافی‌ها موظفند صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده خود را که شامل ترازنامه، صورت حساب سود و زیان و گردش وجوه نقد است حداکثر تا ۴ ماه بعد از پایان سال مالی خود به بانک مرکزی و سازمان ارسال دارند.

ماده ۹۲- بانک مرکزی سایر اطلاعات مورد نیاز خود را برحسب مورد از صرافی‌های منطقه دریافت خواهد نمود.

بخش ششم - مقررات عمومی

ماده ۹۳- استفاده از نام بانک، موسسه، شعبه بانک و موسسه و دفتر نمایندگی در منطقه تنها با رعایت مفاد ماده ۱۸ قانون و آئین‌نامه اجرایی آن و دستورالعمل مجاز می‌باشد.
تبصره ۱: کلیه واحدهای بانکی و دفاتر نمایندگی در منطقه مشمول مقررات قانون، آئین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که بر اساس مقررات مربوط صادر می‌شود، می‌باشند.

تبصره ۲: استفاده از نام صرافی در منطقه تنها با رعایت مفاد دستورالعمل مجاز بوده و کلیه صرافی‌ها مکلفند مفاد دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که براساس قوانین و مقررات مربوطه صادر می‌شود را رعایت نمایند.

ماده ۹۴- کلیه بانکها و موسسات در مناطق بایستی قبل از تعیین هر یک از اعضای هیات مدیره، هیات عامل یا مدیرعامل و قائم مقام، تأییدیه بانک مرکزی را نسبت به اشخاص مذکور از نظر تخصصی و حرفه‌ای اخذ نمایند.

تبصره: روسای شعب بانکها و موسسات و روسای دفاتر نمایندگی در منطقه نیز بایستی از نظر تخصصی و حرفه‌ای به تأیید بانک مرکزی برسند.

ماده ۹۵- محکومین به سرقت، ارتشاء، اختلاس، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل و تزویر، صدور چک بی محل و ورشکستگی به تقصیر یا تقلب - اعم از این که حکم از دادگاههای داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم، مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد - از تصدی اداره امور واحدهای بانکی به هر عنوان، ممنوع می‌باشند.

ماده ۹۶- مدیران و اعضاء هیات عامل یا مدیرعامل و قائم مقام بانکها و موسسات و همچنین روسای شعب بانکها و موسسات نمی‌توانند بدون اجازه بانک مرکزی در بانک یا موسسه دیگر در مناطق، سهم یا سمتی داشته باشند.

ماده ۹۷- ساعت کار واحدهای بانکی از طرف سازمان تعیین می‌گردد.

ماده ۹۸- به منظور تسهیل در مبادله چکها و اسناد بانکی، با تأیید بانک مرکزی اتاق پایاپای اسناد بانکی توسط واحدهای بانکی در منطقه تاسیس می‌شود که هزینه آن از طرف واحدهای یاد شده تامین خواهد شد.

ماده ۹۹- واحدهای بانکی در هریک از مناطق می‌توانند کانون بانکهای منطقه تاسیس نموده و به عضویت آن درآیند. این کانون با شخصیت حقوقی و استقلال مالی و به موجب اساسنامه‌ای که به تأیید بانک مرکزی خواهد رسید، اداره خواهد شد.

ماده ۱۰۰- بانکها و موسسات منطقه باید حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی، صورتهای مالی خود را به گواهی حسابرسان و به تصویب مجمع عمومی برسانند و حداکثر تا ۶ ماه پس از پایان سال مالی حداقل در یک روزنامه محلی (در صورت وجود) و یک روزنامه کثیرالانتشار کشور منتشر نمایند.

ماده ۱۰۱- کلیه واحدهای بانکی و صرافی‌ها بایستی حداقل ۱۰ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی خود تاریخ و موضوع دستور جلسه آن را به بانک مرکزی اعلام و پس از تشکیل مجمع عمومی نیز تصمیمات متخذه را جهت بانک مرکزی ارسال نمایند.

ماده ۱۰۲- تخلف از مقررات قانون، آئین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که به موجب قوانین پولی و بانکی یا آئین‌نامه‌های متکی بر آنها صادر می‌شود موجب اعمال مجازات‌های مطروحه در ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور خواهد شد.

تبصره: مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این ماده و صدور حکم به مجازات‌های انتظامی، هیات انتظامی بانک‌ها موضوع ماده ۴۴ قانون پولی و بانکی کشور می‌باشد. احکام هیات انتظامی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ، قابل تجدید نظر در شورای پول و اعتبار خواهد بود و رای شورا قطعی است.

ماده ۱۰۳- در موارد زیر ممکن است اداره امور بانک یا موسسه در منطقه به بانک مرکزی واگذار گردد یا ترتیب دیگری برای اداره بانک داده شود:

۱-۱۰۳- در صورتی که مقامات صلاحیت‌دار بانک یا موسسه تقاضا نمایند.

۲-۱۰۳- در صورتی که بانک یا موسسه‌ای برخلاف قانون، آئین‌نامه و دستورالعمل فعالیت خود را برای مدتی متجاوز از یک هفته قطع کند.

۳-۱۰۳- در صورتی که بانک یا موسسه‌ای برخلاف قانون، آئین‌نامه، دستورالعمل و مقررات بانک مرکزی و یا برخلاف اساسنامه مصوب خود عمل نماید.

۴-۱۰۳- در صورتی که قدرت پرداخت بانک یا موسسه‌ای به خطر افتد یا سلب شود.

تبصره: واگذاری اداره بانک یا موسسه به بانک مرکزی و یا اداره آنها به ترتیب دیگر مطابق مفاد مواد ۳۹ و ۴۰ قانون پولی و بانکی انجام خواهد گرفت.

ماده ۱۰۴- واحدهای بانکی باید از تاریخ شروع فعالیت همواره از طرف حساب‌برسان مستقل و مورد تایید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورد رسیدگی و حسابرسی قرار گیرند. بدین منظور بانک مرکزی صورت اسامی حساب‌برسان مورد تایید خود را به واحدهای بانکی اعلام می‌نماید تا هریک از آنها حساب‌برسان خود را انتخاب نمایند. در صورتی که واحدهای بانکی در نظر داشته باشند حساب‌برسان خارج از صورت حساب‌برسان اعلام شده از طرف بانک مرکزی انتخاب نمایند باید حساب‌برسان مورد نظر خود را با ذکر نام و مشخصات وی به بانک مرکزی پیشنهاد نمایند. بانک مرکزی حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ دریافت پیشنهاد واحدهای بانکی، نظر خود را مبنی بر تایید یا عدم تایید حساب‌برسان پیشنهادی اعلام می‌نماید.

ماده ۱۰۵- نحوه نگهداری اوراق و اسناد و دفاتر، نحوه رسیدگی به تخلفات، ترتیب انحلال و ورشکستگی و لغو اجازه تاسیس واحدهای بانکی و سایر مواردی که در دستورالعمل پیش بینی نشده است طبق قانون پولی و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ خواهد بود.